

ΣΥΖΗΤΩΝΤΑΣ ΜΕ ΤΗ ΙΩΑΝΝΑ ΝΤΟΥΜΠΡΟΥ ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΟ ΝΕΟ ΤΗΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Ένα Αρκτικό καλοκαίρι

Συνέντευξη στον Μιχάλη Παπαγεωργίου

Υπάρχουν κάποιες προειδοποιητικές σημάνσεις για κάτι καλύτερο, υποσχέσεις για απρόσμενες ευχάριστες εκπλήξεις. Το πρώτο μυθιστόρημα της Ιωάννας Ντούμπρου «Βορινή παραλία» που κυκλοφορεί και αυτό από τις εκδόσεις «Πατάκι» ήταν ένα ταξίδι λογοτεχνικής αναψυχής και παράξενης λειτουργίας του τροπικού τοπίου σαν φρόντο σε έναν εύθραυστο συντροφικό δεσμό. Ο «Αρκτικός» ένα από τα πιο πρωτότυπα και ευφυή βιβλία που διάβασα τελευταία, αυθαδιάζει και είναι τρυφερό συνάμα.

Μια γυναίκα και ένας άντρας, αγαπημένο ζευγάρι, αν και φαινομενικά αταίριαστο, αποφασίζουν στα εβδομήντα τους ένα ταξίδι με πυρηνικό παγοθραυστικό στον Αρκτικό Κύκλο. Η γυναίκα, κεντρική ηρωίδα και αφηγήτρια της ιστορίας, μας παίρνει μαζί της στο πλοίο και μας ξεναγεί στον κόσμο της — στην έρημο, στην Αγία Πετρούπολη, μέσα στο μυαλό ενός γορίλλα. Μας συστήνει το ιδιότυπο «μουσείο του εαυτού» της, όσα την έχουν διαμορφώσει με τρόπο που η απόλυτη αξία της ζωής να είναι για εκείνη η εξερεύνηση. Μίλησα με τη συγγραφέα για τις ρωγμές στα παγόβουνα, τα βιβλία «καθρέπτες» και για δύο φιλντισιένα ζάρια.

Τα καλύτερα ταξίδια είναι αυτά που ακόμα δε κάναμε, πιστεύεις;
Ποια είναι άραγε τα καλύτερα ταξίδια; Μάλλον αυτά που μας ανοίγουν το μυαλό, που μας κάνουν να σκεφτούμε διαφορετικά, που μας βοηθούν να έρθουμε πιο κοντά στον εαυτό μας και στον κόσμο. Πριν κάποιες μέρες, συνάντησα έναν αγαπημένο φίλο που άρχισε πρόσφατα να ταξιδεύει. Είχε κάνει ένα τατουάζ στον μπράτσο του που έγραφε «δεν είχα ιδέα». Όταν τον ρώτησα τι σημαίνει, μου είπε ότι δεν είχε ιδέα πώς είναι ο κόσμος, πώς είναι σχεδόν μαγικός. Ας πούμε, λοιπόν, ότι τα καλύτερα ταξίδια βρίσκονται μπροστά μας.

Έχει κάτι συγκινητικό και γενναίο ο οργανωμένος τουρισμός των πλικιωμένων. Οι δικό σου ήρωες στα εβδομήντα τους, νοιώθεις πως είναι σούπερ-ήρωες. Πάνε στον Αρκτικό Κύκλο ενώ κάνοντας τη δική μου προβολή, σκέφτομαι αν θα ανέβω Αθήνα. Ποιο είναι τελικά αυτό το εσωτερικό καύσιμο που ήθελες να ενεργοποιήσεις;

Την περιέργεια, τη δίψα για ζωή, τη συνειδητοποίηση ότι μπορεί όλα να τελειώσουν ανά πάσα στιγμή. Συχνά αναβάλλουμε κάποια πράγματα πιστεύοντας, εσφαλμένα, ότι έχουμε άπλετο χρόνο μπροστά μας. Η ηρωίδα μου ξέρει ότι κάτι τέτοιο δεν ισχύει. Γι' αυτό παίρνει

την απόφαση να κάνει αυτό το τρελό ταξίδι υπακούοντας στο ένστικτό της. «Μερικές φορές πρέπει να μην τα πολυσκέφτεις τα πράγματα, γιατί αλλιώς δεν θα τα κάνεις ποτέ» λέει κάπου.

Η ενδιάμεση στάση πριν τον «κατεψυγμένο» Καβαφικό προορισμό είναι η Αγία Πετρούπολη που κάνει κάποιες καίριες παρατηρήσεις. Με εφελτήριο την Αθήνα πως σχολιάζεις το ολικό gentrification και την «τουριστική» Ευρώπη;

Το βρίσκω κάπως αποκαρδιωτικό, παρά τα όποια θετικά. Γειτονίες χάνουν τον χαρακτήρα τους, το κόστος διαβίωσης γίνεται δυσβάστακτο για τους ντόπιους. Δεν μου αρέσει που συμβαίνει στην Αθήνα, αλλά η αλήθεια εί-

ναι ότι συμβαίνει παντού. Όταν ταξιδεύω στην Ευρώπη, νιώθω ότι γίνομαι μέρος του προβλήματος. Ότι παρά τις όποιες καλές προθέσεις, επιβαρύνουμε τους δημοφιλείς προορισμούς με την παρουσία μας. Πρόσφατα βρέθηκα στα πέντε χωριά της Λιγουρίας στην Ιταλία. Κατά τη διάρκεια της μέρας, τα χωριά βούλιαζαν από τους τουρίστες. Στις οκτώ είχαν φύγει όλοι με τα τρένα που πηγαioέρχονται από το ένα χωριό στο άλλο. Ξέμεινα σε ένα από αυτά. Τα μαγαζιά είχαν κλείσει. Δεν κυκλοφορούσε ψυχή. Το μέρος έμοιαζε με σκηνικό ταινίας. Το άκουσα να αναστενάζει αποκαμωμένο.

Και στο προηγούμενο βιβλίο σου και εδώ όμως, ζευγάρια επανεφευ-βρίσκουν τη σχέση τους «μακριά από το αγριεμένο πλήθος». Τι σε ελκύει σε αυτό το μοτίβο;

Τώρα που με ρωτάς, το συνειδητοποιώ. Η αλήθεια είναι πως στη Βορι-

νή Παραλία, που διαδραματίζεται σε ένα εξωτικό νησί, έβγαλα συνειδητά ένα ζευγάρι από την καθημερινότητα για να φωτίσω μια σχέση που παρέπαι. Στον Αρκτικό, το ζευγάρι μου φαίνεται αρκετά ευτυχισμένο, αλλά ένα λάθος κινδυνεύει να τα τινάξει όλα στον αέρα. Ίσως να πρόκειται για βιβλία-καθρέπτες. Τα μοτίβα είναι συχνά ασυνείδητα, έτσι δεν είναι;

Μπορεί η απεραντοσύνη να διαλύσει κάτι εις τα εξ ων συνετέθη;

Η απεραντοσύνη δημιουργεί κενά στο μυαλό σου. Διαλύει τις αυταπάτες σου. Σου υπενθυμίζει ότι είσαι μέρος κάτι πολύ μεγαλύτερου. Σε συνδέει με το τώρα. Πρόσφατα μου έδειξε ένας φίλος ένα βίντεο που τράβηξε στους καταρράκτες του Νιαγάρα. Θεέ μου, είπα. Κοιτούσα το βίντεο και δεν μπορούσα να σκεφτώ τίποτα. Για λίγο ήμουν το νερό που πέφτει με δύναμη.

Ποιο είναι το πυρηνικό παγοθραυστικό της καθημερινότητάς σου; Θα πόνταρα στην αναπνοή.

Σε ένα μεγάλο βαθμό είναι η αναπνοή

που μολιάζεται με την πρόθεση. Όταν, μέσα στη μέρα, η ζωή με παρασέρνει ή τα πράγματα πάνε στραβά, αναπνέω βαθιά και συνδέομαι ξανά με αυτό που έχει σημασία. Βέβαια, ακόμα και ένα πυρηνικό παγοθραυστικό μπορεί κάπου κάπου να κολλήσει στους πάγους. Σε αυτή την περίπτωση, περπατάω.

Μια χρονοκάψουλα με το «μουσείο του εαυτού» σου τι θα περιελάμβανε; Αν δε θες να σκαλίσεις, διάλεξε από το «τώρα» σου.

Το δικό μου «μουσείο» μεταβάλλεται διαρκώς, όπως «μουσειά» όλων. Νέα εκθέματα προστίθενται, άλλα αφαιρούνται. Αυτή την περίοδο μπορεί κάποιος να δει:

Δύο φιλντισιένα ζάρια που μου χάρισε πρόσφατα ένα αγαπημένο μου πρόσωπο. Τα «Εις εαυτόν» του Μάρκου Αυρηλίου σε rocket έκδοση της Penguin.

Μια μάσκα θαλάσσης που τη βρήκα στον βυθό της θάλασσας το περασμένο καλοκαίρι.

Ένα πλαστικό κίτρινο παπάκι ηλικίας 25 ετών.

Μια βαλίτσα carry-on.

Τις λίστες μου στο Spotify. ☺